

KÍNAI NÉPKÖZTARSASÁG

Gazdasági helyzet

1951 folyamán a Kínai Népköztársaság jelentős sikereket ért el mind a gazdasági, mind a kulturális fejlődés terén. Ezeket a sikereket a Kínai Kommunista Párt és a Központi Népi Kormány helyes vezetése, az egyes országrészeket felölelő gazdasági tervek, a Szovjetunió segítsége és a népi demokráciákkal való együttműködés tette lehetővé.

Az új Kína népgazdaságában öt szektor van, mégpedig állami-, szövetkezeti-, egyéni parasztgazdaságok- és kézműiparosok, magántőkés- és államkapitalista szektor.

Az állami szektor aránya — bár az egész népgazdasághoz viszonyítva nem nagy, — számos fontos iparágban már jelentős. Így pl. 1951 második felében Kína nehéziparának $\frac{1}{3}$, és könnyűiparának $\frac{1}{3}$ részét tette ki. A vasutak állami tulajdonban vannak; a külkereskedelem kulcspozíciói is az állam kezében vannak.

A szövetkezeti szektor fejlődése még csak most indul meg. „A szövetkezeti szektor — mondja Kína Népi Politikai Tanácsadó Testületének általános programja, — fontos része az egész népgazdaság életének. A népi kormánynak elő kell segítenie fejlődését és kedvezményeket kell számára nyújtania”. A kormány támogatásának következtében a szövetkezetek száma 1949 elejétől 1951 júniusáig több mint 50%-kal, a szövetkezeti tagok száma pedig 5 milliőről 40 millióra emelkedett. Az országban ez év tavaszán kb. 42 000 szövetkezet működött több mint 50 milliós taglétszámmal.

A szövetkezetek típusok szerinti megoszlása a következő:

Megnevezés	Szám	Taglétszám
Termelőszövetkezet.....	967	221 000
Fogyasztási szövetkezet	4 435	6 302 000
Fogyasztási- és értékesítési szövetkezet.....	36 390	44 000 000

Forrás: Planovoje Hozajtszvo, 1952. 2. sz., 80. old.

IPAR ÉS KÖZLEKEDÉS

A Kuomintang-rendszer Kínát teljesen kiszolgáltatta a külföldi tőkéseknek, akiknek az iparosításnál előnyösebb volt az országot a gyarmatosító ország mezőgazdasági és nyersanyagtermelő függvényének állapotában tartani. Ehhez járultak még a háborúokozta károk, melyek még a meglévő ipart is tönkretették. A népi kormányra nehéz feladat hárult. A népi Kína gazdasági célkitűzéseinek megvalósítására nem lehetett elegendő a háborúelőtti ipari színvonal elérése, hanem az új Kína iparának jelentősen felül kell múlnia a háborúelőtti termelést. A két és fél éves népi uralom alatt a kínai ipar helyreállította a háborús károkat és csaknem minden termék termelése terén elérte, számos iparcikknél pedig túl is haladta a háborúelőtti legmagasabb színvonalat.

A textilipar 16%-kal több fonalat és 7,8%-kal több szövetet termelt 1951-ben, mint a Japán elleni háború előtt.

Északkelet-Kínában a termelés a nehéz- és könnyűipar számos szektorában — mint pl. a gépgyártásban, a villamossági ipar-

ban, a textiliparban, — már meghaladta az 1943. évi csúcshívonalat. A munka termelékenység 1951-ben átlagosan 42%-kal, a kőszénbányászatban pedig 123%-kal emelkedett 1943-hoz viszonyítva.

A népi Kína ipara gyors ütemben fejlődik. 1951 folyamán a legfontosabb iparágak termelése 1950-hez viszonyítva a következőképpen alakult:

Megnevezés	1951. év 1950. év %-ában
Szén	118
Elektromos áram	122
Hengerelt acél	178
Cement	163
Papír	135

Forrás: People's China, 1952. május 1. és Problèmes Economiques, 1952. február 26.

Az ipari termelés növekedése Kelet-Kínában 1951 I. felében

Megnevezés	1951. I. félév 1950. I. félévének %-ában
Textiláru	117
Dohány	137
Papír	378
Gyufa	137
Liszt	219
Autógumi	12-szeres

Forrás: People's China, 1952. január 1.

Északkelet-Kína (Mandzsúria) 1951. évi globális ipari termelése 12,7%-kal haladta túl a tervelőirányzatot és 24,1%-kal volt nagyobb az 1950. évinél.

A legfontosabb iparágak termelése Északkelet-Kínában (állami- és magánszektor) 1950-hez viszonyítva a következőképpen emelkedett:

Megnevezés	1951. év 1952. és %-ában
Szinesfémányászat	183,0
Vas- és mangánérc	154,3
Gépek és gépalkatrészek	178,4
Kősz és kőolaj	162,6
Villamosenergia	134,1
Vegyipari cikkek	125,3
Acél	122,7

Forrás: Bjulleteny inosztrannoj kommerceszkoj informacii. 1952. április 19.

A fogyasztási cikkek termelése 1951-ben Északkelet-Kínában a következő volt:

Megnevezés	1951. év 1950. év %-ában
Szőrme és prém	204,2
Készruha	155,8
Szappan és gyógyáru	145,0
Élelmiszeripari cikkek	137,5
Gyufa	135,3
Ső	128,2

Megnevezés	1951. év 1950. év %-ában
Textiláru	114,7
Papír	133,8
Üveg	119,0

Forrás: Bjulleteny inosztrannoj kommerceszkoj informacii. 1952. április 19.

Az élenjáró szovjet munkamódszerek segítségével, továbbá a munkások és mérnökök lelkes munkája következtében nagy fejlődést mutat a kínai ásványolajipar is. Az 1951-ben feltárt olajkutak száma 3,5-szerese az 1949 évinek; a kőolajtermelés 70%-kal növekedett 1950-hez képest.

Ezeket az eredményeket a munka termelékenysége emelésével, a mind szélesebb körben kibontakozó munkaversenymozgalommal érték el a kínai dolgozók. A dolgozóknak a munkához való megváltozott viszonyát mutatja az 1951-ben benyújtott 147 000 észszerűsítő javaslat; ebből 108 000-t alkalmaztak a termelésben.

A népi Kínában több új iparágat létesítettek és számos új termék gyártását honosították meg. Így például Kína történetében először, megkezdték a vasúti sínek, mozdonyok, acélzsilipek, mezőgazdasági és szövőgépek, vegyszeti cikkek előállítását.

Az ipari termelés sikereinek elérésében nagy szerepe volt az újjáépített közlekedésnek is. 1951 októberében a Kínai Népköztársaság területén az újjáépített vasútvonalak hossza több mint 22 600 km volt. 1951 december elején 347 km új vasútvonal építését fejezték be.

MEZŐGAZDASÁG

A Kínai Népköztársaság megalakulása óta eltelt több mint két és fél év folyamán gyökeresen megváltozott a parasztság helyzete.

1951 augusztus végéig összesen több mint 310 millió főnyi mezőgazdasági népesség által lakott területen — ezen a területen él Kína mezőgazdasággal foglalkozó lakosságának több mint 3/4 része, — befejezték a földreform végrehajtását. Ez évben — a nemzetiségi területek kivételével, — Kína egész területén megvalósításra kerül a földreform.

A népi Kína mezőgazdaságában új típusú gazdaságok keletkeztek. Azokon a vidékeken, ahol már végrehajtották a földreformot, a kommunista párt és Kína népi kormányzat vezetésével nagyszabású kölcsönös munka-

segélymozgalom bontakozott ki a parasztság között.

A kölcsönös munkasegélymozgalom az egyéni gazdálkodáson alapuló kollektív munka egyik formája. Megszervezése két célt szolgál:

1. A jobb terméseredmények elérésére irányuló törekvéseknek minden eszközzel való támogatását és serkentését;

2. a parasztság tömegeinek fokozatos meggyőzését, mind a kölcsönös munkasegély, mind a termelőszövetkezet őríási fölünyéről az egyéni gazdálkodással szemben.

Emellett mezőgazdasági termelőszövetkezetek is vannak már a Kínai Népköztársaságban. Számuk ma még kicsi, Észak- és Északkelet-Kínában mindössze kb. 300 termelőszövetkezet van, azonban egyre több új mezőgazdasági termelőszövetkezet alakul.

Növekszik az állami gazdaságok száma is. Északkelet-Kínában 1951-ben 542 állami gazdaság volt 110 405 hektár szántóterülettel.

Kína mezőgazdaságában az állami gazdaságok, a kölcsönös munkasegély-csoportok, a mezőgazdasági termelőszövetkezetek fejlődésének eredményeként, a kínai parasztság jó munkája következtében 1951-ben — a kedvezőtlen időjárás ellenére, — jó volt a termés.

Északkelet-Kína gabonatermése az elmúlt évben 7,6%-kal haladta meg az 1943. évi rekordtermést, Kelet-Kínáé pedig 17%-kal volt magasabb az 1950. évinél. Északkelet-Kína búzatermése 17,4%-kal, gyapottermése pedig 70%-kal múlta felül a háborúelőtti színvonalat. A gyapottermés az egész országban 17,8%-kal haladta meg a háborúelőtti szintet, a gabonatermés pedig — becslés szerint, — elérte annak 92,8%-át.

A kínai mezőgazdaságban a vetésterület 1951-ben 1950-hez viszonyítva 6%-kal növekedett.

A Kínai Népköztársaság nagy gondot fordít az ipari növények vetésterületének növelésére.

Ipari növények vetésterületének növekedése Kelet-Kínában 1951-ben, 1950-hez viszonyítva

Megnevezés	A növekedés %-a
Gyapot	45
Dohány	400
Kender	350

Forrás: Bjulleteny inosztranoj kommerceszkoj informacii. 1951. június 30.

1951 folyamán jelentős növekedést ért el az állatállomány is.

Az állatállomány növekedése Délnyugat-Kínában 1951-ben

Megnevezés	1951. év	1950. év %-ában
Szarvasmarha	— — — — —	121
Juh	— — — — —	111
Sertés	— — — — —	132

Forrás: People's China, 1952. március 1.

Az állatállomány fejlődése Északkelet-Kínában 1951-ben

Megnevezés	1951. év	1950. év %-ában
Összes állomány	— — — — —	106,7
ebből ló	— — — — —	105,6
szarvasmarha	— — — — —	108,9
kecske	— — — — —	110,3
juh	— — — — —	106,6

Forrás: Bjulleteny inosztranoj kommerceszkoj informacii. 1952. április 19.

A népi kormány hatalmas erőfeszítéseket tesz, hogy megoldja a sokévszázados kínai problémát: felszámolja az árvízveszélyt. A kormány intézkedései következtében az árvízújtotta területek a következőképpen csökkentek:¹

Év	Csökkenés %-ban	1949-hez képest
1950	— — — — —	40
1951	— — — — —	79

A központi kormány elhatározta, hogy az 1952. évben 1000 milliárd yuan összegű kölcsönt bocsát a mezőgazdaság rendelkezésére, nem számítva az öntözési célokra stb. adott speciális kölcsönöket.

MUNKABÉR, ÁRUFORGALOM

A régi Kínában a munkások milliói voltak munka nélkül. A népi kormány 1952 áprilisra úgyszólván teljesen felszámolta a munkanélküliséget, sok iparágban pedig szakmunkahiány lépett fel.

1951-ben a Kínai Népköztársaságban 13 000 000 munkás és alkalmazott volt, ebből 3 000 000 ipari munkás.

A népi Kína nagy gondot fordít a dolgozók életszínvonalának emelésére. A munkabérek állandóan emelkednek, pl. Északkelet-Kínában, ahol előbb történt meg a felszabadulás, mint az ország többi ipari vidékén, a munkások bére 1951 júniu-

¹ People's China, 1952. január 1., 9. old. adatai alapján számítva.

sában 2,6-szer volt magasabb, mint 1948 márciusában, 1951 végére pedig 24,7%-kal haladta meg az 1949. évi színvonalat.

**Munkabérek emelkedése
Északkelet-Kínában**

Év	%-os emelkedés az előző évhez viszonyítva
1949	27,0
1950	12,5
1951	15,0

Forrás: People's China, 1950. Január 15.

Az ország nehéziparában foglalkoztatott munkások és alkalmazottak átlagos fizetése 1951 folyamán 12,5%-kal emelkedett.

Kína népgazdaságának sikeres fejlődése lehetővé tette a közszükségleti cikkek árának általános leszállítását. 1951 folyamán és ez évben is a kormány többször csökkentette a fogyasztási cikkek árát.

Ez év tavaszán több ezer árua vonatkozóan Kína egész területén átlagosan 8%-os árszállítást hajtottak végre. 1952. április 11-én Északkelet-Kínában az állami áruházi árakat átlagosan 9,8%-kal csökkentették.

**Egyes közszükségleti cikkek árszállítása
Északkelet-Kínában 1952. április 11-én**

Megnevezés	Csökkenés %-a
Gumilábbeli	5,9
Pipereszappan	9,2
Hárisnya és zokni	15,0
Zománcdény	9,6
Illatszerek	8,5

Forrás: Planovoje Hozjajszto, 1952. 2. sz.

Az emelkedő munkabérek és a csökkenő árak következtében jelentősen növekedett a dolgozók reálbére. Északkelet-Kínában a reálbér az 1948. évihez viszonyítva 1951-ben 235,4%-os volt.

A reálbér növekedésével emelkedett a dolgozók vásárlóképesége. Pl. Északkelet-Kína lakosságának vásárlóképesége 1951-ben 1950-hez viszonyítva 53,5%-kal, 1949-hez képest pedig 140%-kal nőtt. Az ország áruforgalma 1951-ben 1950-hez viszonyítva 40%-kal növekedett. A fogyasztási cikkek eladása 1951 I. félévében 347%-kal emelkedett 1950 azonos időszakához képest.

Fontosabb árucikkek eladása a Kínai Népköztársaságban 1951 I. félévében

Megnevezés	1951 I. félév 1950 I. félévének %-ában
Élelmiszer	165
Petróleum	146
Szén	225
Só	247

Forrás: Die Wirtschaft, 1952. Január 18.

Pekingben 1951 áprilisában az év elejéhez viszonyítva 250%-kal emelkedett a ruházati cikkek eladása.

Dél-Kína kereskedelmi forgalmának növekedése 1951-ben 1950-hez viszonyítva

Megnevezés	Növekedés %-ban
Élelmiszer	223
Só	179
Szővet	155
Fonal	239
Szén	144
Kőolajtermékek	202

Forrás: Aussenhandelsnachrichten, 1952. február 2.

SZOCIALIS VISZONYOK

1951. május 1-én — Kína történetében első ízben — rendszeresítették a társadalombiztosítást minden olyan üzemben, gyárban és bányában, amely legalább száz munkást foglalkoztat. 1951 október végére már több mint 2 300 000 munkás és alkalmazott élvezte a különféle társadalombiztosítási szolgáltatásokat. Ha a családtagokat is számításba vesszük, ez a szám eléri a 10 milliót.

A népi Kínában nagy gondot fordítanak a falvak egészségügyi helyzetének megjavítására. 1951 őszén 1841 megyei egészségügyi központ és osztály működött, ami annyit jelent, hogy majdnem minden megyére egy ilyen központ, illetve osztály jutott. Ezeknek az egészségügyi központoknak keretében működő kórházakban a kórházi ágyak száma átlagosan 127%-kal, a személyzeti létszám 46%-kal emelkedett a felszabadulás előtti idővel szemben. Megnövekedett az orvosok száma is. Pl. 1949-ben Északkelet-Kínában átlagosan 122 munkásra és bányászra jutott egy orvos, 1950-ben pedig 84-re.

A Kínai Népköztársaság kormánya számos intézkedést fogantatosított az anya- és csecsemővédelem érdekében. Az anya- és csecsemővédő központok száma 1951 folyamán több mint 10 000-re emelkedett

A bölcsődék és óvodák száma 1951-ben 1227 volt, vagyis 9-szer annyi, mint a felszabadulás előtt. Az óvodákban ez évben közel kétszerannyi gyermeket gondoznak, mint a Kuomintang-uralom idején.

KULTURA

A régi Kínában — a felszabadulást követlenül megelőzően felvett statisztikai adatok szerint — a lakosságnak több mint 85%-a analfabéta volt, és az iskolaköteles gyermekeknek 40%-a nem járt iskolába.

Az új Kínában mindjobban kibontakozó kultúrforradalom megy végbe.

A népi Kína főbb kulturális mutatószámai 1951-ben

Elemi iskola — — — — —	440 000
Elemi iskolák tanulóinak száma	37 000 000
Középiszkola — — — — —	5 100
Középiszkolai tanulók száma — —	1 570 000
Esti alapfokú iskolákon tanuló ipari munkások száma — —	1 780 000

Forrás: Planovoje Hozjajsztvo, 1952. 2. sz., People's China, 1951. október 1., 1952. május 1.

Az elemi iskolák tanulóinak több mint 81%-a munkás- és parasztszármazású.

Az új Kína nemzetiségi politikája megmutatkozik az oktatás területén is. A felszabadulástól 1951 júliusáig pl. egyedül Kvantung tartományban 862 elemi iskolát létesítettek a nemzetiségek számára; az iskolákat több mint 28 000 tanuló látogatta.

A népi kormány 1951 nyaráig közel 8 milliárd yuant fordított Északnyugat-Kína 5 nemzetiségi főiskolájára, 2 400 közép- és elemi iskolájára segítségére.

A kultúra fejlesztésére a köztársaságban már 66 munkáskulturálpalota, 8720 szakszervezeti klub, 5119 szakszervezeti könyvtár és 1157 vándorkönyvtár működik.

1951 októberében az újságok példányszáma 6 millió volt, azaz 300%-kal nagyobb, mint 1951-ben.

KÜLKERESKEDELEM

A felszabadulás óta Kína külkereskedelmi forgalma új irányt vett; a népi Kína egyre nagyobb méretű árucseréforralmat bonyolít le a Szovjetunióval és a népi demokratikus országokkal.

A Szovjetunió, a népi demokráciák és a kapitalista országok részesedése Kína külkereskedelmében

Megnevezés	1950	1951 három- negyedév
	% -os részesedés	
Behozatal:		
Szovjetunió	19,8	47,7
Népi demokráciák . . .	1,4	25,3
Kapitalista országok	78,8	27,0
Behozatal összesen :	100,0	100,0
Kivitel:		
Szovjetunió	26,6	51,5
Népi demokráciák . . .	3,9	26,4
Kapitalista országok	69,5	22,1
Kivitel összesen :	100,0	100,0

Forrás: People's China, 1951. december 16., Bjuleteny inosztannoj kommerszeszkaj informacii, 1951. november 15.

A népi Kína a Szovjetunióból és a népi demokráciákból 1951-ben — mint már 1950-ben is — főként ipari felszereléseket, szállítószerkezeteket és nyersanyagokat importált és azokba mezőgazdasági termékeket szállított.

1952. április 12-én a Szovjetunió és a Kínai Népköztársaság kereskedelmi egyezményt kötött, amelynek révén a két ország külkereskedelmi forgalma tovább szélesedik.

Az új Kína a békétábor országáival való kereskedelem bővítése mellett nem zárkózik el a kapitalista országokkal folytatott árucserétől sem; egyenlő feltételekkel, egyenjogú partnerként hajlandó bármely országgal külkereskedelmi forgalmat lebonyolítani. Bizonyítéka ennek a Moszkvai Nemzetközi Gazdasági Értekezlet, ahol a kínai delegáció a kapitalista országok küldötteivel több mint 223 millió USA-dollár értékű ügyletet kötött.

1952. június 1-én a moszkvai értekezlet elvein alapuló kínai-japán árucseréforralmi megállapodást írtak alá Pekingben, amely a normális kereskedelmi kapcsolat felvételének és kifejlesztésének kezdetét jelenti a népi Kína és Japán között.

Textilválság

A fegyverkezési hajszá velejárói — az állandó áremelkedések, a növekvő adóterhek, reálbércsökkenés, — a polgári fogyasztási cikkek piacának összeszűküléséhez vezetnek és végeredményben elkerülhetetlené teszik a polgári fogyasztási cikkek túltermelési válságát. A kapitalista újságok és folyóiratok sem tudják már eltitkolni, hogy a textilipar válsággal küzd, amely fővonásaiban az 1929—30. évi nagy válságra emlékeztet.

A textilválság jellemzői az egyes kapitalista országokban a következők:

USA — A Survey of Current Business c. amerikai folyóirat megállapítása szerint 1951. II. negyedében az amerikaiak fogyasztási cikkekre fordított kiadásai között a ruházati cikkek csak 8,5%-kal szerepelnek, ezzel szemben 1946-ban ez a részesedés 11,7%-ot tett ki. Ennek oka az, hogy az amerikai dolgozók jövedelmük egyre nagyobb részét kénytelenek élelmiszerekre költeni.

A „Clothing Manufactures Association” jelentése szerint a konfekcióiparban hatalmas eladatlán árukészletek halmozódnak fel. A férfiruhagyártás terén 1951. IV. negyedében a termelési kapacitást csak 77%-ban használták ki, 1952. márciusában pedig csupán 71%-ban. 1952. márciusban 30%-kal kevesebb férfiruhát állítottak elő, mint az előző év azonos hónapjában. A férfi nyári öltönyök gyártása 50%-kal, a férfi kabátoké pedig 39%-kal csökkent ugyanebben az időközben.

A fogyasztás csökkenése elsősorban a gyapjúipart sújtja. Az elhelyezési nehézségek következtében a gyapjúfonaltermelés 1951-ben 1950-hez viszonyítva 13%-kal, a gyapjuszövettermelés pedig 14%-kal csökkent. Az 1951. évi gyapjuszövettermelésnek 31%-a katonai célú, a polgári fogyasztásra 1951-ben 39%-kal kevesebbet gyártottak, mint 1950-ben.

Gyapjúfonaltermelés

Megnevezés	1950	1951
	1000 tonna	
Gyapjúfonaltermelés	367 200	319 200

Forrás: Monthly Bulletin of Statistics, 1952. május.

A gyapjúfonaltermelés 1952. januárjában 17,8%-kal volt alacsonyabb, mint az előző év azonos hónapjában.

Gyapjuszövettermelés

Megnevezés	1950	1951
	ezer méter	
Polgári célú	318 786	193 743
Katonai célú	9 227	86 789
Összesen	328 013	280 532

Forrás: Bulletin inostrannoj komercseszköz informacii, 1952. május 2.

A gyapjúipar termelésének csökkentése maga után vonja az ipar gyapjuszükségletének csökkenését. 1946. tavaszán a textilgyárak havonta 60 millió font gyapjút használtak fel, 1950. szeptemberében 44 millió fontot és 1951-ben már csak 34 millió fontot. Megjegyzendő, az 1951. I. félévben feldolgozott gyapjút 42%-a katonai megrendelések teljesítésére szolgált.

1951-ben az együttes gyapjút fogyasztás 24%-kal csökkent 1950-hez viszonyítva. Ezen belül a polgári célú gyapjút felhasználás 47%-kal csökkent, a katonai célú fogyasztás pedig több mint 4-szeresére emelkedett.

Gyapjút fogyasztás

Megnevezés	1950	1951
	tonna	
Polgári célú	270.900	142.900
Katonai célú	18.000	77.100
Összesen	288.900	220.000

Forrás: Problèmes Économiques, 1952. március 4.

Az ezévi januári adatok azt mutatják, hogy a gyapjút fogyasztás 1952. januárjában tovább esett. Januárban a heti átlagos gyapjút fogyasztás 2630 tonna volt az 1951. decemberi heti átlagos 2844 tonnával szem-

ben; a csökkenés tehát 7,5%. 1951 januárjához viszonyítva a gyapjútölgasztás 27,5%-kal csökkent.

A textilipar egyéb ágaiban is fokozódik a válság kibontakozása. A rendelkezésre álló adatok szerint az 1951/52-es pamutidény első négy hónapjában — augusztus — november hónapokban — a pamutfogyasztás 3 112 000 bála volt, míg 1950/51 azonos hónapjaiban a fogyasztás 3 624 000 bála volt, a fogyasztás csökkenése tehát 14%.

A munkabeszüntetés, üzemleállítás következtében a munkanélküliek száma a textiliparban hétről hétre emelkedik. A hivatalos statisztikák nem mutatják meg a munkanélküliség rohamos növekedését, mert sok helyen készakarva nem tartják nyilván őket.

A Munkaügyi Minisztérium hivatalos, tehát meghamisított adatai szerint 1951-ben a foglalkoztatottak száma a textilipar egyes ágaiban a következőképpen csökkent:

Megnevezés	1950	1951	Csökke-
	dec.	dec.	
	1000 fő		%-ban
Textilfelgyártmányokat előállító üzemek.....	1 352	1 240	8
Fonodák	170	161,4	5
Kötszövőüzemek	254	231,8	9
Szőnyegszövő ipar.....	62	50,1	19
Férfiruha-gyártás	151,9	135,7	11
Gyermekekuha-gyártás....	65,6	63,8	3

Forrás: Monthly Labor Review. 1952. március

A gyapjúiparban foglalkoztatott munkások száma 1950 decemberétől 1951 decemberéig 16%-kal, 1952 januárjában pedig további 10%-kal csökkent. 1952 februárjában a gyapjúiparban a foglalkoztatottság 24,3%-kal volt alacsonyabb, mint az előző év azonos hónapjában.

Az „Aussenhandelsnachrichten“ szerint az USA északkeleti részében a gyapjúiparban a munkanélküliek száma 1951-ben 21 000-re emelkedett az 1950. évi 5000-rel szemben. A pamutiparban a munkanélküliek száma 1951 őszén 11 700 volt az 1950. évi 11 300-zal szemben. A Wall Street Journal szerint New Englandben 140 000 textilmunkás közül 62 000 munkanélküli.

Az American Woolen Company üzeimeiben 1951. év végén az 1951. év elején foglalkoztatott munkásoknak csak a fele dolgozott.

ANGLIA — Az angol textilipar, mely az ország egyik legfontosabb export-iparága, a második világháború óta nem tudta a háborúelőtti színvonalat elérni.

Megnevezés	1937	1950
	havi átlag 1000 t o n n a	
Pamutfonal.....	46,6	32,2
Pamutszövet	277,0	162,0
Gyapjúfonal	21,4	21,0

Forrás: Monthly Bulletin of Statistics. 1952. május.

A Times 1952. április 7-i közlése szerint ez év februárjában a textilipari eladások 33%-kal csökkentek az 1951 februári eladásokhoz képest. A textilárak eladása január és február között, tehát egy hónap alatt 31,8%-kal csökkent az előző év első hónapjaihoz viszonyítva.

A válság először a gyapjúiparban jelentkezett, rövidesen azonban a pamutiparra is kiterjedt. A gyapjúfonaltermelés 1951-ben 12%-kal csökkent 1950-hez viszonyítva, decemberben a csökkenés 32% volt. 1951-ben a gyapjúszövettermelés 7%-kal volt alacsonyabb, mint 1950-ben. A Cotton Board jelentése szerint 1952 márciusában a gyapjúszövettermelés 31 millió yard volt az 1950. évi 37 millió yarddal szemben.

A gyárleállítások és üzemszüneteltetések következtében a munkanélküliség rohamosan emelkedik. Bradfordban, a gyapjúipar központjában, a gyárak fele hetenként 3—4 órát dolgozik. Yorkshire körzetben 30 000 a munkanélküliek és rövidített munkahétben dolgozók száma. A Cotton Board jelentése szerint csupán március utolsó heteiben 66 szövedét zártak be, aminek következtében 7000 munkás lett munkanélkülivé.

Hivatalos, tehát szépített adatok szerint a gyapjúiparban foglalkoztatott munkások száma 1950 december és 1951 december között a következőképpen csökkent a gyapjúipar egyes ágaiban:

	Csökkenés %
fésülés.....	— 20
fé: és gyapjú-fonás.....	— 16
gyapjúfonás.....	— 8
gyapjuszövés.....	— 5

Forrás: Board of Trade Journal, 1952. február 16.

A leghíresebb pamutipari vidéken, a Lancashirei körzetben 1952 elején „1500 pamutüzem 1/3-ára csökkentette termelését, azonban a termelés felét még így sem tudják értékesíteni” — írja a New York Times.

Pamutfonal- és pamutszövettermelés

Megnevezés	1952 január	1952 március
Pamutfonal (millió font)	16,21	12,45
Pamutszövet (millió yard)	5,07	4,14

Forrás: Aussenhandelsnachrichten, 1952. május 24.

A húsvét utáni hetekben a Lancashirei körzetben teljesen leállították a termelést. Az üzemleállítások következtében 150—180 000 munkás vált munkanélkülivé, és ez a pamutiparban foglalkoztatott munkások 50%-át jelenti. Greenwood képviselő bejelentése szerint „Lancashire teljesen halott vidék képét mutatja. Nelson városában a munkásság legnagyobb része teljesen, vagy részlegesen munka nélkül van”.

FRANCIAORSZÁGBAN a textilválság következményeként a legjelentősebb textilvidékeken, így Elzászban, az Alsó-Rajna-vidéken a textilgyárak csökkentett munkaidővel dolgoznak. Elzászban a szövődei megrendelések 50%-kal csökkentek, a készletek pedig 12%-kal emelkedtek.

A gyapjúipar termelése

Megnevezés	1950	1951
	1000 t o n n a	
Fésűsfonal.....	68,5	55,0
Fésűsszövet.....	74,8	53,9

Forrás: Aussenhandelsnachrichten, 1952. április 12.

Az elhelyezési nehézségek következtében az export jelentős mértékben csökkent.

Gyapjú-export

Megnevezés	1951	1952
	f e b r u á r (t o n n a)	
Fésűs gyapjú.....	1.704	675
Fésűs-szövet.....	601	291

Forrás: Manchester Guardian, 1952. május 2.

BELGIUMBAN a textilexport 1952 februárban 50%-kal volt alacsonyabb, mint a múlt év azonos hónapjában. 1951 első hónapjaiban mind a pamutipar, mind a gyapjúipar helyzete válságosra fordult.

Pamut- és gyapjúfonaltermelés

Megnevezés	1951		1952	
	január	február	január	február
	1000 t o n n a			
Pamutfonal... ..	9,26	10,73	9,40	6,70
Gyapjúfonal.. ..	3,62	3,73	1,80	1,86

Forrás: Record and Statistics, 1952. május 24.

Belgiumban a munkanélküliek száma a textilipar válsága következtében egy év alatt 50%-kal emelkedett.

NYUGAT-NÉMETORSZÁG ÉS JAPAN —

Mindkét ország textilipari termelése a koreai háború kitörése óta jelentős mértékben emelkedett, de általában a textiltermelés még nem érte el a háborúelőtti színvonalat. 1951. vége óta azonban a válság ezekre az országokra is kiterjedt. A munkanélküliség és részleges munkanélküliség erősen emelkedik.

Nyugat-Németországban 13 000 augsburgi textilmunkás közül 10 000 átlagosan hetenként 24—34 órát dolgozik. Württemberg-Badenben 21 000 munkás dolgozik csökkent munkaidővel. Áprilisban az A. G. Kessel művek 14 napra leállította az üzemet. A Chemie Faser A. G.-ban 1500 munkás csökkentett munkaidővel dolgozik. Japánban növekednek az eladatlan árukészletek, úgy hogy a termelést a jövőben csökkenteni fogják.

JAPAN

Gazdasági helyzet

A San-Franciscóban megkötött „béke-egyezmény“ óta az amerikai befolyás tovább erősödött Japánban, amelyet nyíltan az USA távolkeleti támaszpontjává építenek ki annak az agresszióknak érdekében, amelyet az USA tervez a Szovjetunió, a népi Kína és a többi ázsiai ország ellen.

A japán iparnak csak azok az ágai fejlődnek, amelyek a fegyverkezés számára dolgoznak. Az amerikai monopóliumok megrendelésekkel halmozzák el a hadiipart. 1951. év végén az amerikai monopóliókések hadimegrendelése több mint 300 millió dollárt tettek ki.

A hadiipar alapanyagai közül a szén, nyersvas- és acéltermelés már túlszárnyalta a háborúelőtti színvonalat. A fogyasztási cikkek előállító iparágak közül csak azoknak a termelése emelkedik, amelyek a hadiipar számára dolgoznak.

Ipari termelés

Megnevezés	1938	1949	1950	1951	1952 I. ne- gyedév
	havi átlag				
	e z e r t o n n a				
Szén	4 057	3 172	3 205	3 608	4 299
Nyersvas	223	134	192	269	307*
Nyersacél	539	259	404	542	573**
Pamutfonal...	46	13	20	28	32
Gyapjúfonal ..	5	1	3	4	4,5**

* Január,

** 2 hónap átlaga.

Forrás: Monthly Bulletin of Statistics, 1952. május.

A második világháború után leállított fegyvergyárakat ismét bevonták a haditermelésbe, számos gyárat pedig fegyvergyártásra állítottak át. Az Utsonomiyában lévő varrógépgyárban gépfegyvereket állítanak elő. A yokosukai haditengerészeti arzenálban — amelyet nemrégiben állítottak helyre, — 10 000 munkás dolgozik. A tokiói Fuchu gyárban jeepeket és katonai tehergépkocsikat javítanak. Az Akabane fegyvergyár 6000 munkást foglalkoztat,

jeepeket, páncélgépkocsikat, gépfegyvereket és puskákat készít és javít. A keletjapáni Shimomaruco gyárban, a Fuji és Ikagai vállalatokban szintén jeepeket, katonai teher- és egyéb gépkocsikat javítanak. A Mikubishi és Koyo trösztök tulajdonában lévő gyárak messzehordó és tankelhárító ágyúkat gyártanak.

A textilipart is bevonták a háborús előkészületekbe. A „Sangio Keitzaia“ japán újság szerint a japán textilgyárak az USA-tól 6,6 millió yard gyapjúszövet szállítására kaptak megrendelést, amiből 1,8 millió amerikai katonai egyenruhát gyártanak.

A fegyverkezés az amerikai és a velük szövetkezett japán monopolistáknak óriási hasznot jelent. Így pl. a Nihon Szejtecu kohászati társaság 1951 első felében 1250 millió yen, a Fudsi Szejtecu társaság 925,8 millió yen, a Nippon Kokkan társaság kb. 900 millió yen hasznot húzott.

ÉLETSZÍNVONAL

Az amerikai megszállók és a velük szövetkezett japán monopolista burzsoázia háborús politikája a dolgozók kizsákmányolásának fokozódásához és életszínvonaluk rohamos csökkenéséhez vezet. „A japán nép jelenleg olyan nyomorúságos helyzetben van, amilyenre nem volt még példa Japán egész történetében” — állapítja meg a Japán Kommunista Párt új programja.

A költségvetés túlnyomó részét az amerikai megszálló csapatok és japán katonai alakulatok fenntartására költik. 1945—1952-ig 2000 milliárd yenbe (5720 millió dollár) került a japán népnek az amerikai megszállás. A költségvetés 60%-át fordítják hadicélokra. Ezzel szemben a szociális és kulturális kiadások a költségvetési kiadásoknak csak 7,6%-át képezik. Annak ellenére, hogy a japán munkásoknak kb. 30%-a tüdőbeteg, a japán kormány 1951-ben mindössze 7,5 milliárd yent fordított gümőkór elleni védekezésre, ami a költségvetési kiadásoknak csak 1%-át teszi ki.

Az adók felemesztik a japán dolgozók nyomorúságos munkabéréit.

É v	Adóbevételek milliárd yen	Adóbevételek a költségvetési bevételek %-ában
1950/51.	444,5	66,9
1952/53.	601,3	75,0

Forrás: New Times, 1951, 50. sz., Voproszi
ekonomiki, 1952, 5. sz.

1950/51-ben a Josida-kormány 5%-kal csökkentette a jövedelmi adót, ugyanakkor 21,5%-kal emelte a dolgozókat sújtó közvetett adókat.

Az élelmiszerek és közszükségleti cikkek ára állandóan emelkedik. A jegyre kapható élelmiszerek ára nagyon magas, a feketepiac árai pedig a dolgozók számára elérhetetlenek. Rohamosan emelkedett a közüzemi szolgáltatások díja, 1945—1950-ig a közlekedésre, lakásra, fűtésre, világításra, stb. fordított kiadások 10—30-szorosukra emelkedtek.

A japán munkások reálbére állandóan csökken, a Japán Kommunista Párt számításai szerint a háborúelőtti színvonalnak csak 1/3 részét teszi ki. Megjegyzendő, hogy a háború előtt a japán munkások munkabére a gyarmati munkások színvonalán mozgott.

Hivatalos adatok szerint a munkabér 1949-ben a létminimumnak csak 71%-át, 1950-ben pedig 66%-át fedezte.

Időpont	Létminimum	Munkabér
	y e n	
1949 április	11 774	8 329
1950 március	15 492	10 346

Forrás: New Times, 1951, 50. sz., Voproszi
ekonomiki, 1952, 5. sz.

A japán munkásnők bére jóval alacsonyabb a férfiakénál. A textiliparban a munkások 70%-a nő, bérük pedig mindössze 40—50%-a a férfiak munkabérének.

A japán sajtóban megjelent adatok szerint Japánban 10 millió a teljes és részleges munkanélküliek száma, az agrár-munkanélküliséget nem számítva. A gazdasági élet militarizálása a sokmillós munkanélküliséget nem tudta felszámolni.

A japán munkásosztálynak a gazdasági és politikai jogokért, a jobb élet- és munkaviszonyokért, a japán nép nemzeti követeléseinek megvalósításáért folytatott harca a japán proletáriátus osztályöntudatának megerősödését bizonyítja. Ezt a harcot a Japán Kommunista Párt vezeti.

A japán munkásosztály növekvő szervezettségét tanúsítja, hogy 1939-ben a foglalkoztatottak 5,5%-a volt szakszervezeti tag, 1950-ben pedig 50%-a.

Öt év alatt, 1946—1950, a sztrájkokban 53 765 000 munkás vett részt.¹ 1939-hez viszonyítva 1950-ben a sztrájkok száma majdnem a tízszeresére, a résztvevők száma pedig 160-szorosára emelkedett.

É v	Sztrájkok száma	Résztvevők száma
1929.	397	56 300
1939.	358	72 800
1950.	3 550	11 765 000

Forrás: Voproszi Ekonomiki, 1952, 5. sz.

A koreai háború kitörése óta a munkás-ság harca fokozódott. 1951 februárban 250 000 bányász sztrájkolt. Áprilisban sztrájkba lépett a Nippon Kogyo, a Tahei Kogyo és a Furukawa ércbányavállalat 40 000 munkása. Az elektromosiparban 10 000 munkás, a Tokio Shibaura Denki gyárban 8000 munkás, az automobiliparban pedig 19 000 munkás sztrájkolt.

1951 februárban összesen 111 sztrájk volt, amelyben 970 000 munkás vett részt. Áprilisban 159 sztrájk volt, több mint egymillió résztvevővel. 1951 októberben több mint 180 000 bányász sztrájkolt. Novemberben az elektromosipar munkásai sztrájkoltak. 1952 áprilisban általános sztrájk volt; ezzel a munkásosztály „a felforgató tevékenység elhárításáról” szóló fasiszta törvény küszöbönálló elfogadása ellen tiltakozott.

„A mostani sztrájkoknak jellegzetes vonása — írja Tokuda, a Japán Kommunista Párt főtitkára, — hogy a megszálló csapatok és a Josida-kormány legkegyetlenebb üldözöhadjárata közepette folynak, és a legtöbb esetben mégis a sztrájkolók győzelmével végződnek.”

¹ Voproszi Ekonomiki, 1952, 5. sz., 92. old.